

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра цивільного та господарського права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Навчально-наукового інституту

неперервної освіти і туризму

Іван ГРИЦЕНКО

«09» червня 2023 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри цивільного та

господарського права

Протокол № 10 від 18 квітня 2023 року

Завідувач кафедри

Олексій ПІДДУБНИЙ

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Готельно-ресторанний бізнес»

Гарант ОП

Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Спеціальність
Освітня програма
Факультет

241 «Готельно-ресторанна справа»
«Готельно-ресторанний бізнес»
Навчально-науковий інститут неперервної освіти
і туризму

Розробники:

Олексій ПІДДУБНИЙ доктор юридичних наук,
професор, завідувач кафедри цивільного та
господарського права
Анна КОВАЛЬ кандидат юридичних наук, доцент
кафедри цивільного та господарського права

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни
«ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Магістр
Спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітня програма	«Готельно-ресторанний бізнес»
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота)	<i>* не передбачений навчальним планом</i>
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	денна форма навчання
Курс (рік підготовки)	2
Семестр	3
Лекційні заняття	20
Практичні, семінарські заняття	20
Лабораторні заняття	-
Самостійна робота	80
Індивідуальні завдання	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета формування у студентів цілісної системи знань про загальнотеоретичні засади правового регулювання господарської діяльності, орієнтування їх на дослідження проблематики господарського права з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо прав та інтересів учасників господарських правовідносин та забезпечення господарського правопорядку.

Завдання набуття студентами знань та розуміння змісту норм господарського права України, аналіз нормативно-правової бази в сфері регулювання господарсько-правових відносин, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, що виникають в процесі реалізації господарської правосуб'єктності учасниками господарських правовідносин, правильного застосування норм господарського законодавства

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати:

- проблемні питання теорії, практики та законотворчості в сфері господарських правовідносин;
- діюче господарське законодавство;
- основні положення правового статусу суб'єктів господарювання; способи захисту прав і законних інтересів учасників відносин у сфері господарювання;
- основні положення господарського речового, зобов'язального та договірнього права;
- загальні засади господарсько-правової відповідальності;
- особливості правового регулювання окремих видів господарської діяльності;

уміти:

- порівнювати і аналізувати норми законодавства, що регулюють відносини з приводу безпосереднього здійснення чи управління господарською діяльністю;
- правильно тлумачити і застосовувати на практиці норми господарського законодавства;
- узагальнювати практику реалізації норм господарського права та робити відповідні висновки;
- застосовувати знання та навички, набуті при вивченні теоретичного матеріалу з господарського права до конкретних ситуацій, що складаються в процесі організації та здійснення господарської діяльності.

Вибіркова дисципліна «Господарське право» забезпечує формування ряду компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 6. Здатність координувати та регулювати взаємовідносини з партнерами та споживачами.

СК 15. Здатність діяти в правовому полі, у тому числі застосовувати норми міжнародного права для здійснення професійної діяльності.

СК 16. Здатність управляти проектами і ризиками в готельно-ресторанному бізнесі.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 14. Досліджувати світові і вітчизняні екологічні вимоги до засобів розміщення та закладів ресторанного господарства.

ПРН 15. Застосовувати норми господарського та міжнародного права для здійснення професійної діяльності у готельно-ресторанній сфері.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Господарське право»

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА

Тема 1. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ ТА ДЖЕРЕЛА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Поняття господарського права як самостійної галузі права. Методи правового регулювання господарських відносин. Поняття господарського права як правової науки та як навчальної дисципліни. Поняття господарського законодавства. Джерела (форми) господарського права. Види нормативних актів господарського законодавства. Господарський кодекс України. Господарська діяльність: поняття та види. Правове регулювання підприємницької діяльності. Співвідношення Господарського і Цивільного кодексів.

Тема 2. ГОСПОДАРСЬКІ ПРАВОВІДНОСИНИ

Поняття та характерні риси господарських правовідносин. Розмежування відносин у сфері господарювання з іншими видами відносин. Класифікація господарських правовідносин. Учасники господарських правовідносин.

Тема 3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ФОРМИ УЧАСТІ ДЕРЖАВИ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ .

Напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання. Форми реалізації державою економічної політики. Прогнозування та планування економічного та соціального розвитку. Державне замовлення. Податки, ліцензування та патентування у сфері господарювання. Правове регулювання перевірок суб'єктів господарювання. Захист прав суб'єктів господарювання.

Тема 4. ТЕХНІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ. СТАНДАРТИ ISO В ГОСПОДАРСЬКІЙ СФЕРІ .

Поняття, мета стандартизації. Технічні регламенти. Стандарти Кодекси усталеної практики. Класифікатори. Технічні умови. Застосування стандартів у технічних регламентах та інших нормативно-правових актах. Види стандартизації. Міжнародна стандартизація. Регіональна стандартизація. Національна стандартизація. Міжнародне співробітництво України в галузі стандартизації. Сертифікація.

Міжнародна організація із стандартизації (ISO). Міждержавна рада із стандартизації, метрології і сертифікації (МДР). Основні напрями взаємодії України і країн-партнерів.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Тема 5. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Поняття, ознаки та види суб'єктів господарського права. Підприємство як організаційна форма господарювання. Види та організаційні форми підприємств Об'єднання підприємств. Поняття державного унітарного підприємства. Державне комерційне підприємство. Казенне підприємство. Комунальні унітарні підприємства. Поняття та види господарських товариств. Загальні засади правового статусу господарських товариств. Особливості правового статусу акціонерних товариств. Органи управління господарських товариств. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю. Товариства з додатковою відповідальністю. Правове становище командного товариства і повного товариства. Установчі документи господарського товариства. Управління господарським товариством

Тема 6. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Поняття підприємства колективної власності. Господарська діяльність кооперативів. Виробничий кооператив. Загальні умови створення виробничого кооперативу. Членство у виробничому кооперативі. Права та обов'язки членів виробничого кооперативу. Загальні збори членів виробничого кооперативу. Підприємства споживчої кооперації. Підприємства об'єднань громадян, релігійних організацій. Приватні підприємства. Фермерське господарство. Орендне підприємство. Підприємство з іноземними інвестиціями. Іноземне підприємство. Поняття об'єднання підприємств. Види об'єднань підприємств. Асоційовані підприємства. Холдингові компанії. Громадянин у сфері господарювання. Особливості статусу іноземних суб'єктів господарювання. Кредитні спілки у сфері господарювання. Особливості статусу благодійних та інших неприбуткових організацій у сфері господарювання.

Тема 7. ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Утворення суб'єкта господарювання. Установчі документи суб'єктів господарювання. Поняття державної реєстрації та порядок її здійснення. Дозвільна система у сфері господарювання. Правові засади державної реєстрації. Органи, що здійснюють державну реєстрацію. Державна реєстрація змін до установчих документів. Державна перереєстрація. Скасування державної реєстрації. Поняття ліцензування. Порядок видачі ліцензій та органи ліцензування. Види діяльності, які підлягають ліцензуванню. Припинення дії ліцензії.

Тема 8. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ. БАНКРУТСТВО ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ

Підстави припинення суб'єктів господарювання. Порядок ліквідації. Поняття банкрутства. Суб'єкти банкрутства. Сторони у справах банкрутства. Проведення у справі про банкрутство. Розпорядження майном боржника. Санація боржника. Мирова угода у справі про банкрутство. Визнання боржника банкрутом. Ліквідаційна процедура. Принцип «концентрації» спорів у межах банкрутства. Банкрутство юридичних осіб. Відновлення платоспроможності фізичних осіб.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	тижні	усього	л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Господарське право як галузь права та види суб'єктів господарювання							
Тема 1. Поняття, предмет та джерела права	1-2	18	4	4	-	-	10
Тема 2. Господарські правовідносини	2-3	14	2	2	-	-	10
Тема 3. Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання	4-5	14	2	2	-	-	10
Тема 4. Технічне регулювання у сфері господарювання. Стандарти ISO в господарській сфері	6-7	14	2	2	-	-	10
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>		60	10	10	-	-	40
Змістовий модуль 2. Загальні правові засади здійснення господарської діяльності							
Тема 5. Поняття та види суб'єктів господарського права	8-9	22	4	4	-	-	14
Тема 6. Порядок утворення суб'єкта господарювання	10-12	18	2	2	-	-	14
Тема 7. Припинення діяльності суб'єктів господарювання. Банкрутство	12-15	16	2	2	-	-	12
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>		60	10	10	-	-	40
Курсовий проект	<i>* не передбачений навчальним планом</i>						
<i>Усього годин</i>		120	20	20	-	-	80

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Поняття господарського права та основні засади господарської діяльності	4
2	Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання	2
3	Поняття та види суб'єктів господарського права	2
4	Правовий статус господарських товариств	2
5	Легалізація господарської діяльності	4
6	Господарські зобов'язання та господарські договори	2
7	Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання	2
	Разом	20

4. Теми самостійних робіт

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Поняття господарського права та основні засади господарської діяльності	10
2	Основні напрями та форми участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання	10
3	Поняття та види суб'єктів господарського права	10
4	Правовий статус господарських товариств	10
5	Легалізація господарської діяльності	14
6	Господарські зобов'язання та господарські договори	14
7	Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання	12
	Разом	80

5. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Визначте поняття, предмет, метод і систему господарського права.
2. Розкрийте як співвідноситься господарське право з іншими галузями права.
3. Дайте загальну характеристику положень Господарського кодексу України.
4. Визначте поняття і основні ознаки господарської діяльності.
5. Дайте загальну характеристику суб'єктів господарювання в Україні.
6. Визначте види та організаційні форми підприємств.
7. Назвіть види підприємств в Україні за формою власності.
8. В якому порядку здійснюється державна реєстрація суб'єктів господарювання?
9. Дайте правову характеристику господарських товариств (АТ, ТОВ, ТДВ, повних та командитних товариств)
10. Дайте правову характеристику суб'єктів господарювання правовий статус яких не визначений Господарським Кодексом України.
11. Охарактеризуйте банкрутство, як інститут господарського права.
12. Охарактеризуйте права та обов'язки керуючого санацією у справах про банкрутство.
13. Що таке ліцензування господарської діяльності?
14. Визначте порядок ліцензування господарської діяльності.
15. В чому полягає антимонопольне регулювання?
16. Які існують способи припинення діяльності суб'єкта господарювання?
17. До яких видів підприємницької діяльності застосовується ліцензування?
18. Вкажіть підстави та наслідки скасування державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.
19. Які існують форми реорганізація юридичної особи?
20. Визначте правовий статус філій та представництв юридичної особи.
21. Які правові засоби запобігання банкрутству господарюючих суб'єктів передбачені законодавством?
22. В чому полягають функції Антимонопольного комітету України?
23. Які передбачені законодавством види відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції?
24. Що таке зовнішньоекономічні контракти?
25. Проведіть класифікацію господарських договорів.
26. Вкажіть яка існує відповідальність за порушення антимонопольного

законодавства?

27. Що таке зовнішньоекономічна діяльність?

28. Дайте характеристику наступних договорів: договір міни; бартер; договори перевезення вантажів і пасажирів; договір схову (зберігання); договір енергопостачання; договір комісії; договір поставки; правове регулювання біржової діяльності; договір оренди; договір лізингу.

29. Розкрийте поняття транспортних правовідносин.

30. Які особливості правового регулювання господарської діяльності у сфері транспорту?

31. Конституційні засади господарської діяльності.

32. Поняття і предмет господарського права.

33. Господарська діяльність та її види.

34. Види правовідносин які складаються у процесі господарювання.

35. Господарські правовідносини: загальна характеристика.

36. Характерні ознаки господарських відносин.

37. Метод автономних рішень господарського права.

38. Зміст методу владних приписів у господарському праві.

39. Метод рекомендацій у господарському праві.

40. Державний нагляд (контроль) у сфері господарювання.

41. Поняття суб'єкта господарювання.

42. Фізичні особи як суб'єкти підприємницької діяльності.

43. Поняття і вимоги до підприємницької діяльності.

44. Підприємства як суб'єкти господарювання.

45. Види державних підприємств.

46. Державне унітарне підприємство та його особливості.

47. Державне комерційне підприємство.

48. Казенне підприємство.

49. Комунальне унітарне підприємство.

50. Приватне підприємство.

51. Засоби державного регулювання господарської діяльності.

52. Поняття і загальна характеристика ліцензування.

53. Види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

54. Технічне регулювання у сфері господарювання.

55. Поняття господарського товариства.

56. Види господарських товариств за законодавством України.

57. Поняття та правовий статус АТ.

58. Види АТ та їх особливості.

59. Засновники та учасники АТ.

60. Основні стадії створення АТ.

61. Права акціонера.

62. Товариства з обмеженою відповідальністю.

63. Товариства з додатковою відповідальністю.

64. Поняття повного товариства та його особливості.

65. Командитне товариство.

66. Господарські об'єднання та їх види.

67. Поняття, види та особливості кооперативів.

68. Права та обов'язки членів виробничих кооперативів.
69. Відокремлений підрозділ господарської організації (ВП).
70. Документи, що подаються для державної реєстрації ФОП.
71. Порядок здійснення державної реєстрації юридичних осіб.
72. Підстави для відміни та анулювання реєстрації.
73. Поняття, підстави та форми припинення суб'єктів господарювання.
74. Реорганізація суб'єкта господарювання.
75. Ліквідація суб'єкта господарювання.
76. Поняття банкрутства та неплатоспроможності суб'єкта господарювання.
77. Процедура розпорядження майном боржника.
78. Процедура досудової санації.
79. План санації боржника.
80. Ліквідація у процедурі банкрутства.
81. Правовий статус арбітражного керуючого.
82. Правовий режим майна суб'єктів господарювання.
83. Право господарського відання.
84. Право оперативного управління.
85. Джерела формування майна суб'єктів господарювання.
86. Приватизація державних і комунальних підприємств.
87. Використання природних ресурсів у сфері господарювання.
88. Використання в господарській діяльності прав інтелектуальної власності.
89. Цінні папери в господарській діяльності.
91. Поняття і види господарських зобов'язань та їх особливості.
92. Загальні принципи і умови виконання господарських зобов'язань.
93. Ознаки господарського договору.
94. Характерні ознаки господарсько-правової відповідальності.
95. Види штрафних санкцій та їх особливості.
96. Оперативно-господарські санкції.
97. Види порушень за які застосовуються господарсько-адміністративні штрафи.
98. Застосування господарсько-організаційних санкцій.
99. Основні акти законодавства про захист економічної конкуренції.
100. Поняття монопольного становища.
101. Поняття і ознаки економічної концентрації.
102. Функції Антимонопольного комітету.
103. Поняття і види недобросовісної конкуренції.
104. Поняття ринку цінних паперів.
105. Види ринків цінних паперів.
106. Поняття «інвестиція» та її ознаки.
107. Поняття спеціальних режимів господарювання.
108. Види інвестицій передбачених законодавством України.
109. Поняття і значення інвестиційної діяльності.

ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
Освітній ступінь - «Магістр» Спеціальність – «241 «Готельно-ресторанна справа»»	Кафедра цивільного та господарського права. 2022 -2023 навчальний рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Господарськеправо»	Затверджую Завідувач кафедри (підпис)
Екзаменаційні питання (максимальна оцінка 10 балів за кожну відповідь)			
Загальна характеристика господарської діяльності в Україні			
Правовий статус суб'єктів господарювання			

Тестові завдання
(максимальна оцінка 1 бал за кожну відповідь)

1. До господарських товариств належать:

1	акціонерні товариства
2	товариства з обмеженою відповідальністю
3	підприємства громадських та релігійних організацій
4	товариства з додатковою відповідальністю
5	повні товариства
6	командитні товариства
7	виробничі кооперативи

2. Вкажіть правильну відповідь:

Плата за ліцензію - ..., що вноситься суб'єктом господарювання за одержання ліцензії.	<ol style="list-style-type: none"> 1. разовий платіж 2. щорічний платіж 3. періодичний платіж 4. поновлюваний платіж
---	--

3. Вкажіть правильну відповідь:

Ознаки фіктивності, що дають підстави для звернення до суду про припинення юридичної особи або припинення діяльності фізичною особою - підприємцем, в тому числі визнання реєстраційних документів недійсними:	<ol style="list-style-type: none"> 1. зареєстровано (перереєстровано) на втрачені та підроблені документи; 2. незареєстровано у державних органах, якщо обов'язок реєстрації передбачено законодавством; 3. зареєстровано (перереєстровано) у органах державної реєстрації фізичними особами з подальшою передачею (оформленням) у володіння чи управління підставним (неіснуючим), померлим, безвісти зниклим особам або таким особам, що не мали наміру провадити фінансово-господарську діяльність або реалізувати повноваження; 4. зареєстровано (перереєстровано) на недійсні загублені документи; 5. зареєстровано (перереєстровано) та проваджено фінансово-господарську діяльність без відома та згоди його засновників та призначених у законному порядку керівників.
--	---

4. Що є специфічним засобом забезпечення виконання господарських зобов'язань?

1	Притримання
2	Завдаток
3	Гарантія
4	Порука

5. Додайте пропущені слова:

Суб'єкти господарювання реалізують свою господарську компетенцію на основі права власності, права ..., права ...	(вкажіть пропущені слова у бланкувідповідей)
--	---

6. Командитне товариство:

1	є представництвом
2	є юридичною особою
3	є філією
4	не є юридичною особою

7. Засновницький договір є:

1	Факторингом
2	Акцептом
3	Коносаментом
4	Установчим документом

8. Вкажіть правильну відповідь:

Залежно від форм власності, передбачених ЦК в Україні можуть діяти підприємства таких видів:	1. приватне підприємство, що діє на основі приватної власності громадян чи суб'єкта господарювання (юридичної особи);
	2. підприємство, що діє на основі колективної власності (підприємство колективної власності);
	3. комунальне підприємство, що діє на основі комунальної власності територіальної громади;
	4. державне підприємство, що діє на основі державної власності; підприємство, засноване на змішаній формі власності (на базі об'єднання майна різних форм власності).

9. Повне товариство – це:

1	Представництво
2	статутне утворення
3	засновницьке утворення

10. Товариство з додатковою відповідальністю:

1	відповідає за своїми зобов'язаннями всім належним їй майном частково
2	не відповідає за своїми зобов'язаннями всім належним їй майном
3	відповідає за своїми зобов'язаннями лише нерухомим майном
4	відповідає за своїми зобов'язаннями всім належним їй майном

6. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної

мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи стимулювання й мотивації навчальної роботи, що включають пізнавальні ігри, навчальні дискусії, рольові ситуації;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- *робота в малих групах* дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;

- *семінари-дискусії* передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

- *мозкові атаки* – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- *кейс-метод* – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- *презентації* – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації;

- *дидактичні ігри* – метод імітації (наслідування, відображення) ухвалення управлінських рішень в різноманітних ситуаціях згідно правил, які вже розроблено або формуються самими учасниками, реалізується через самостійне вирішення здобувачами вищої освіти поставленої проблеми за

умови недостатності необхідних знань, коли є потреба самостійно опанувати новий зміст або шукати нові зв'язки в уже засвоєному матеріалі;
- *банки візуального супроводу* сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності.

7. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» (затверджено Вченою радою НУБіП України 26.04.2023 р., протокол № 10). В умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою оцінювання якості знань студентів здійснюється шляхом поточного, проміжного (модульного), підсумкового (семестрового) контролю.

У рейтинговому показнику враховуватиметься будь-яка форма діяльності студента, якість аудиторної та самостійної роботи, здатність творчо реалізовувати свій інтелектуальний потенціал на практиці.

Семестровий розрахунковий рейтинг студента з дисципліни складає 100 балів. Відтак рейтингові оцінки із змістових модулів, так само як і рейтинг з атестації обчислюються за 100-бальною шкалою.

Велике значення має облік поточної успішності студентів, який викладач здійснює згідно графіку організації навчальної роботи.

Поточний контроль – це оцінювання знань студентів під час практичних занять, якості виконання домашніх завдань, самостійної роботи та активності на лекційних та практичних заняттях.

На практичному занятті студент може заробити максимум 10 балів, з яких: 5-6 балів – «відмінно» (за вичерпну, бездоганну відповідь), 3-4 бали – «добре» (за окремі неточності), 1-2 бали – «задовільно» (за слабку відповідь), до 4 балів – доповнення.

Якщо відповіді як такої немає або вона неадекватна поставленому завданню, містить грубі помилки, то у журналі обліку успішності ставиться «-1» бал. За пропущені практичні заняття застосовуються штрафні санкції.

Відпрацювання заборгованостей проводиться лише в усній формі згідно графіку.

Студент має право на повторну і додаткову перевірку його знань (згідно графіку); на отримання додаткових завдань для підвищення свого рейтингу; на отримання «автоматично» з іспиту.

Під час поточного контролю студент по кожному змістовому модулю може набрати максимум 70 балів, які включають відповіді на практичних заняттях і виконання самостійних завдань. Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи науково-педагогічного працівника (форма Н – 4.07).

Проміжний (модульний) контроль – проводиться по закінченню кожного змістового модуля відповідно до графіка у вигляді тестування, письмових контрольних робіт, усних колоквиумів тощо. Вид контрольного заходу та методика врахування складових модульного контролю при визначенні оцінки розробляється викладачем і затверджується на кафедрі.

Максимальна кількість балів, які може отримати студент під час виконання модульного контролю становить 30 балів.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. У разі відсутності студента на контрольному модульному заході його надається право на повторне складання згідно графіка.

Підсумковий (семестровий) контроль – проводиться в кінці семестру у формі іспиту. До підсумкового контролю студент допускається за умови, якщо позитивна оцінка поточної успішності, що включає результати проміжного і модульного контролю, становить не менше, ніж 42 бали з Рн. Якщо рейтинг студента з навчання нижчий мінімальної кількості балів, необхідних для його засвоєння, то він до атестації не допускається і зобов'язаний до початку іспитово-залікової сесії підвищити свій рейтинг. Інакше такі студенти до іспиту (заліку) не допускаються і мають академічну заборгованість.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (затверджено Вченою радою НУБіП України 26.04.2023 р., протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	Екзамени	Заліки
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$$

Рейтинг студента (слухача) із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національну оцінку та оцінку ЄКТС.

9. Методичне забезпечення

Основу комплексу навчально-методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни «Господарське право». складають: робоча програма навчальної дисципліни; конспекти лекцій; плани семінарських занять та методичні рекомендації до них; завдання для самостійної роботи; індивідуальні завдання; завдання для практичних занять; модульні контрольні роботи; тестові завдання та програма комп'ютерного тестування; підручники та посібники.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Косінова К. С. Господарсько-правове забезпечення аутсорсингових відносин у національній економіці : монографія. Харків : Право, 2020. 200 с.
2. Голіна О. В. Договори про надання послуг у сфері господарювання: монографія. Харків : Право, 2019. 200 с.
3. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15) (від 31.03.2023).
4. Податковий кодекс України. Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція від 06.05.2023)
5. Господарське право: навч. посібник / укл. А.А. Бутирський. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 144 с.
6. Лавренюк Т. А. Генеза та функціональна природа принципів у господарському праві: Монографія. Харків: Право, 2020. 200 с.
7. Єгоричева С. Б., Лахижа М. І. Публічно-приватне партнерство в посткомуністичних країнах: Монографія. Київ: ПІК ДСЗУ, 2020. 304 с.
8. Лукасевич-Крутнік І.С. Теоретичні засади правового регулювання договірних відносин з надання транспортних послуг у цивільному праві України: монографія. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2019. 474 с.
9. Дзера О.В. Договірне право України. Особлива частина :навч. посіб./ О.В. Дзера. К.: Юрінком Інтер, 2018. 1200 с.
10. Мілаш В. С. Господарське право: навч. посіб. для підготовки до іспитів. 7-е вид., змін. Х.: Право, 2021. 402 с.

Додаткова:

1. Договірне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів: Тетарчук І.В. : ЦУЛ , 2020. 260 с.
2. Господарське право: навч. посібник / укл. А.А. Бутирський. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 144 с.
3. Погоджук В.Р. Захист прав споживачів за договором постачання електричної енергії через приєднану мережу: монографія. К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2017. 218 с.
4. Яновицька А.В. Договір міжнародного перевезення вантажів автомобільним транспортом: монографія / А.В. Яновицька., Львів: Видавництво «Растр-7», 2019. 180 с.
5. Актуальні теоретичні та практичні проблеми відшкодування моральної шкоди потерпілим працівникам від нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань : монографія / за наук. ред. О. М. Ярошенка. Харків : Юрайт, 2022. 272 с

11. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України / Офіційний веб-портал парламенту України. Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua/>

2. Кабінет Міністрів України / Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Президент України / Офіційне інтернет-представництво. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/>
4. Верховний суд України / Судова влада України. Режим доступу: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. Режим доступу: <https://nlu.org.ua/>
7. Центральна Наукова бібліотека НУБіП України / інформаційна сторінка. Режим доступу: <https://nubip.edu.ua/node/1488>
8. Електронний навчальний курс «Господарське право»: <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=60321>